

URSULA MORAY WILLIAMS

AVENTURILE
căluțului
de lemn



Ilustrații de
Joyce Lankester Brisley

Traducere din limba engleză de
Dașa Suci

Editura Paralela 45

Cuprins

Introducere	1
1 Căluțul de lemn	5
2 Unchiașul Peder dă de necaz	12
3 Căluțul de lemn se vinde singur	18
4 Bătrânică și unchiașul Peder	26
5 Căluțul de lemn își caută norocul	35
6 Evadarea de la fermierul Max	47
7 Căluțul de lemn pleacă pe mare	60
8 Căluțul de lemn muncește în mină	67
9 Căluțul de lemn îl vede pe rege	79
10 Căluțul de lemn participă la o cursă de cai	94
11 Fierarul și fiul său	115
12 Căluțul de lemn la circ	124
13 În camera copiilor	136
14 Înotul spre mare	157

15	Black Jakey	165
16	Căluțul de lemn trece oceanul înot	182
17	Jacky Piratul și Bill Chiorul	211
18	Căluțul de lemn pornește spre casă	227
19	Căluțul de lemn merge la nuntă	243
	Despre autoare	257

EDITURA PARALELA 45

Introducere

Am îndrăgit dintotdeauna povestea *Aventurile căluțului de lemn*. Cred că tata a fost cel care mi-a citit-o pentru prima dată când eram foarte mică, apoi l-am rugat să mi-o citească iar și iar. Mi-aduc aminte foarte bine de o prietenă care se plângea că atunci când vine la mine trebuie să asculte mereu „povestea despre căluțul de jucărie“... după care mi-a cerut-o cu împrumut, ca s-o poată citi singură!

În copilăria mea, căluțul cel liniștit, care nu era neapărat doritor de aventuri, mă fascina, era ceva cu adevărat magic; el era eroul meu ideal. Mi se citiseră mult prea multe cărți cu băieți îndrăzneți sau fete istețe și înfigărețe, personaje care nu-mi semănau nici pe departe. Căluțul de lemn era însă diferit. Când veți citi povestea, veți afla, la rândul vostru, că este puternic, dar nu de neînvinc. Vopseaua de pe el se decolorează, roțile i se

tocesc și cad, așa că trebuie să fie reparat des. Mai mult, nu este lăudăros și nici nu caută faima și gloria. Este de o inocență înduioșătoare; tot ce-și dorește este să câștige destui bani pentru a se putea întoarce la preaiubitul lui stăpân, unchiașul Peder. Pornește în lumea largă de unul singur. Nu are tovarăș de drum, deși își face mulți prieteni în timpul călătoriei. Scapă teafăr după răpire și robie, trece și prin bune, și prin rele, ușor uimit că asemenea lucruri i se pot întâmpla unui căluț liniștit... și rămâne de neclintit până la capăt.

Când am devenit om mare și am avut fiice la rândul meu – îndrăznețe, istețe, înfigărețe și cu personalitate –, am aflat cu surprindere că și ele vor să audă povestea căluțului de lemn... iar și iar. Am crezut că în vremea televiziunii, a calculatoarelor și a cărților impresionante povestea căluțului de lemn va părea demodată, însă m-am înșelat. Cuvintele curg cu măiestria basmului nemuritor și, cu toate că a fost publicată pentru prima dată în 1938, povestea este la fel de atrăgătoare ca întotdeauna. De ce? Poate că e vocea limpede a unui adevărat

povestitor, care știe exact cum să mențină cititorii captivați. Fiecare capitol se sfârșește cu o nouă situație încurcată sau cu o primejdie care îți taie răsuflarea; cum să nu citim mai departe încă puțin, ca să aflăm ce se întâmplă? Apoi încă puțin... și încă un capitol. Poate că e vorba despre omenia de care dă dovadă căluțul. Deși este făcut din lemn și capul i se deșurubează, are o inimă mare. Uneori e trist și se simte singur, iar alteori crede că nu va reuși să o scoată la capăt, însă întotdeauna are cea mai bună părere despre oricine îi iese în cale și se străduiește din răspuțeri, cu o dârzenie neobosită. Chiar dacă lucrurile sunt foarte încurcate, nu se supără; își acceptă soarta, cu răbdare și speranță.

Cât despre aventurile lui – ce să spun? Probabil că există ceva în ele care captivează imaginația fiecăruia, indiferent de preferințe. Sunt un amestec minunat de bărci și canale, de elefanți și mine de cărbune, de regi și prințese – ca să nu mai vorbim de circ, de insula comorii și de traversarea înot, cu disperare, a oceanului! Când i-am citit povestea fiicei mele mezine, a stat câteva nopți

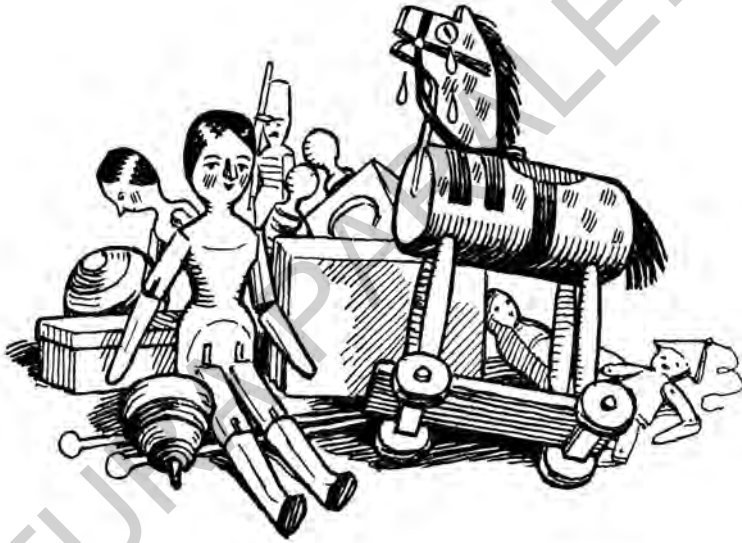
până târziu pentru că nu se îndura să mă opresc... și, sinceră să fiu, nici eu. Este cea mai minunată poveste de citit cu glas tare, chiar de mai multe ori.

În sfârșit, ceea ce m-a atras mereu la această carte a fost relația dintre căluțul de lemn și unchiașul Peder. Este o poveste despre a iubi și a fi iubit; căluțul de lemn nu își dorește să călătorească și să aibă parte de aventuri, dar va face orice ca să-și salveze stăpânul preaiubit... Și, pe parcursul peripețiilor prin care trece, singura lui năzuință este să se întoarcă acasă cu destui bani, astfel încât unchiașul Peder să nu mai fie nevoit să muncească niciodată. Cu toții năzuim să dăruim și să primim o asemenea iubire, iar acesta trebuie să fie unul dintre motivele principale pentru care povestea stârnește o atracție permanentă... precum și motivul pentru care mă opresc puțin, de fiecare dată când trec prin fața vitrinei unui magazin de jucării. Încă sunt în căutarea propriului meu căluț de lemn...



Mia Fench

Căluțul de lemn



Într-o zi, unchiașul Peder a meșterit un căluț de lemn. Nu era deloc un lucru extraordinar, pentru că unchiașul Peder făcea jucării în fiecare zi din viața lui, dar iată că a ieșit un căluț viteaz, viu colorat și minunat, cu patru

roți verzi, care era mândru și arăta strașnic cu șaua lui cea roșie și dungile albastre! Unchiașul Peder nu mai făcuse niciodată un căluț atât de arătos.

— Am să cer cinci șilingi pentru căluțul ăsta! a exclamat el.

Spre marea lui surprindere, a văzut cum pe fața proaspăt vopsită a căluțului de lemn curg lacrimi mari.

— Nu face asta! a spus unchiașul Peder. O să îți se scurgă vopseaua. Și de ce plângi? Vrei mai multe pete pe spinare? Dorești ca roțile să fie mai mari? Îți scârțâie cumva încheieturile? Ești înțepenit? Dungile nu sunt destul de late? Pe cuvântul meu, nu văd nicio pricină pentru care să plângi! Negreșit, o să te vând cu cinci șilingi!

Însă lacrimile se tot prelingeau pe obrajii proaspăt vopșiți ai căluțului de lemn, până când, în cele din urmă, unchiașul Peder și-a pierdut răbdarea. L-a ridicat și l-a aruncat peste grămada de jucării pe care avea de gând să le vândă dimineața. Căluțul de lemn nu a spus nimic, dar nu s-a oprit din plâns. Când s-a înnoptat și jucăriile

dormeau în sacul de sub scaunul unchiașului Peder, pe obrazii căluțului de lemn încă mai curgeau lacrimi.

De dimineață, unchiașul Peder a luat sacul și a pornit să-și vândă jucăriile.

În fiecare sat prin care trecea, copiii îi ieșeau înainte și strigau:

— Uitați-l pe unchiașul Peder! Uitați-l pe unchiașul Peder care vine să-și vândă jucăriile de lemn!

Și atunci, din căsuțe ieșeau mămici și tătici, bunici și bunicuțe, unchi și mătuși, veri și nași ca să vadă ce avea unchiașul Peder de vânzare.

Copiii care își sărbătoreau ziua de naștere erau cei mai fericiți: primeau cele mai bune jucării și puteau alege tot ce-și doresc. Copiii buni la școală erau și ei norocoși. Nașii le cumpărau penare, rigle și cuțite de hârtie confecționate din lemn, care arătau la fel ca modelele pentru oamenii mari. Cei micuți primeau păpuși, marionete și titireze. Pe toate le făcuse unchiașul Peder, care vopsise păpușile în roșu și galben, iar titirezele, în albastru, cărmiziu și verde. După ce copiii terminau de ales,

mămicile, tăticii, bunicii, bunicuțele, unchii, mătușile, verii și nașii îi trimiteau acasă și le spuneau:

— Și-acum, să nu mai auzim de voi până la anul!

Apoi stăteau la povești cu bătrânul Peder, care le aducea vești din celelalte sate prin care trecuse în drumul său.

Nimeni nu l-a cumpărat pe căluțul de lemn, pentru că nimeni nu avea cinci șilingi de cheltuială. Mămicile și tăticii, bunicii și bunicuțele, unchii și mătușile, verii și nașii au dat din cap și au spus:

— Cinci șilingi! Păi, e prea mult! Nu mai lași din preț, unchiașule Peder?

Însă acesta nu voia să lase nici măcar un penny.

— Vedeți voi, niciodată n-am făcut un căluț atât de frumos.

În tot acest timp, lacrimi se prelingeau pe nasul căluțului de lemn, care era peste măsură de trist, și când unchiașul Peder a rămas singur l-a întrebat încă o dată:

— Zi-mi, căluțule de lemn, din ce pricină plângi? Cumva ți-am bătut strâmb cuiele din picioare?



Zi-mi, căluțele de lemn,
din ce pricină plângi?

Nu-ți sunt pe plac minunățiile astea de roți verzi și dun-gile de un albastru sclipitor? Aș vrea să știi din ce pri-cină plângi.

În sfârșit, căluțul a făcut un efort și a spus printre suspine:

— Vai, stăpâne, nu vreau să te părăsesc! Sunt un căluț liniștit, nu vreau să mă vinzi. Vreau să stau cu tine pentru totdeauna. N-o să ai cheltuială mare cu mine ca să mă ții, stăpâne. Doar puțină vopsea din când în când și poate un pic de ulei la roți, o dată pe an. O să te slujesc cu credință, stăpâne, numai să nu mă vinzi cu cinci și-lingi. Sunt un căluț cuminte, chiar sunt, iar la gândul că trebuie să mă duc în lumea largă mi se frânge inima. Lasă-mă să stau lângă tine, stăpâne. O, te rog!

Unchiașul Peder s-a scărpinat în cap și s-a uitat cu uimire la căluțul de lemn.

— Măi, a spus el, ciudat lucru să plângi pentru așa ceva! Mai toate jucăriile mele vor să plece în lumea largă. Dar, cum nimeni nu vrea să dea cinci șilingi pen-tru tine și cum ești atât de întristat, poți sta cu mine

Căluțul de lemn

deocamdată și poate că, în cele din urmă, n-o să mai vreau să scap de tine.

Când a auzit aceste cuvinte, căluțul de lemn s-a oprit imediat din plâns și a dat de trei ori roată stăpânului său.

— Ia uite ce vesel ești, la urma urmei! a spus unchiașul Peder în timp ce căluțul de lemn lovea aerul cu picioarele, astfel că cele patru roți verzi nu se mai opreau din învârtit. Cine-ar fi crezut așa ceva?